

ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

№ 35 (416)

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

- *Зарим хүмүүсийг шүүгч, ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас чөлөөлөх тухай*
- *Элчин сайдыг згүүлэн татах тухай*

МОНГОЛ УЛСЫН ОЛОН УЛСЫН ГЭРЭЭ

- *Соёлын биет бус өвийг хамгаалах тухай конвенц*

Улсын Их Хурлын Тамгын газар
Улаанбаатар хот
2005 он

ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН АЛБАН МЭДЭЭЛЭЛ
Долоо хоног тутмын

Улаанбаатар хот

2005 оны есдүгээр сарын 21

№35 (416)

Гарчиг

Нэг. МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

934.	Зарим хүмүүсийг шүүгч, ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас чөлөөлөх тухай	Дугаар 42	742
935.	Зарим хүмүүсийг Улсын дээд шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд томилох тухай	Дугаар 43	742
936.	Владимир Викторович Якубовскийг "Найрамдал" медалиар шагнах тухай	Дугаар 44	742
937.	Элчин сайдыг эгүүлэх татах тухай	Дугаар 45	742

Хоёр. МОНГОЛ УЛСЫН ОЛОН УЛСЫН ГЭРЭЭ

938.	Соёлын биет бус өвийг хамгаалах тухай конвенц		743
------	--	--	-----

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

Дугаар 42

2005 оны 9 дүгээр сарын 07-ны өдөр

Улаанбаатар хот

Зарим хүмүүсийг шүүгч, ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас чөлөөлөх тухай

"Шүүхийн тухай" хуулийн 58 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 2-т заасныг баримтлан, Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн саналыг үндэслэн ЗАРЛИГ БОЛГОХ нь:

шүүхийн шүүгч, ерөнхий шүүгчийн, Лхүндэвийн Атарцэцэгийг Нийслэлийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас тус тус чөлөөлсүгэй.

Төрийн өөр ажил, албан тушаалд томилогдох болсонтой холбогдуулан Содномдаржаагийн Батдэлгэрийг Нийслэлийн

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ

Н.ЭНХБАЯР

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

Дугаар 43

2005 оны 9 дүгээр сарын 07-ны өдөр

Улаанбаатар хот

Зарим хүмүүсийг Улсын дээд шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд томилох тухай

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 16, "Шүүхийн тухай" хуулийн 32 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийг тус тус баримтлан, Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн саналыг үндэслэн ЗАРЛИГ БОЛГОХ нь:

Батдэлгэр нарыг Улсын Дээд шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд тус тус томилсугай.

Лхүндэвийн Атарцэцэг, Содномдаржаагийн

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ

Н.ЭНХБАЯР

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

Дугаар 44

2005 оны 9 дүгээр сарын 09-ний өдөр

Улаанбаатар хот

Владимир Викторович Якубовскийг "Найрамдал" медалиар шагнах тухай

Монгол Улс, Оросын Холбооны Улс болон Улаанбаатар, Эрхүү хотуудын харилцаа, хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэхэд оруулж байгаа хувь нэмрийг нь үнэлж ОХУ-ын Эрхүү хотын дарга Владимир Викторович Якубовскийг "Найрамдал"

медалиар шагнасугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ

Н.ЭНХБАЯР

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

Дугаар 45

2005 оны 9 дүгээр сарын 13-ны өдөр

Улаанбаатар хот

Элчин сайдыг эгүүлэн татах тухай

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн гучин гуравдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 5, Ерөнхийлөгчийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 3, Дипломат албаны тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийг баримтлан ЗАРЛИГ БОЛГОХ нь:

Улсад суугаа Онц бөгөөд Бүрэн эрхт Элчин сайд Чулууны Батжаргалыг эгүүлэн татсугай.

Монгол Улсаас Бүгд Найрамдах Итали

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ

Н.ЭНХБАЯР

МОНГОЛ УЛСЫН ОЛОН УЛСЫН ГЭРЭЭ

СОЁЛЫН БИЕТ БУС ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ ТУХАЙ КОНВЕНЦ*

Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Боловсрол, шинжлэх ухаан, соёлын байгууллагын /цаашид ЮНЕСКО гэх/ Ерөнхий бага хурал 2003 оны 9 дүгээр сарын 27-оос 10 дугаар сарын 17-ны өдрүүдэд хуралдсан ээлжит 32 дугаар чуулганаараа:

хүний эрхийн тухай олон улсын эрх зүйн одоо мөрдөж буй баримт бичиг, ялангуяа Хүний эрхийн тухай 1948 оны түгээмэл тунхаглал, Эдийн засаг, нийгэм, соёлын эрхийн тухай 1966 оны олон улсын пакт, Иргэний болон улс төрийн эрхийн тухай 1966 оны олон улсын пактыг иш үндэс болгон;

Уламжлалт соёл болон ардын урлагийг хамгаалах тухай ЮНЕСКО-ийн 1989 оны зөвлөмж, Соёлын төрөл зүйлийн тухай ЮНЕСКО-ийн 2001 оны түгээмэл тунхаглал, соёлын сайд нарын дугуй ширээний 3 дугаар уулзалтаар батласан Станбулын 2002 оны тунхаглалд онцлон тэмдэглэсэнчлэн соёлын төрөл зүйлийн эх сурвалж, тогтвортой хөгжлийн баталгаа болсон соёлын биет бус өвийн ач холбогдлыг анхааралдаа авч;

соёлын биет бус өв, соёлын биет өв болон байгалийн өвийн харилцан нягт хамаарлыг харгалзан үзэж;

даяаршил, нийгмийн өөрчлөлтийн үйл явц нь бүлэглэлүүдийн хооронд шинэ харилцаа үүсгэх нөхцлийг бүрдүүлэхээс гадна үл тэвчих үзлийн нэгэн адил, ялангуяа соёлын биет бус өвийг хамгаалах арга хэрэгсэл дутмаг байгаа нь энэхүү өв устах, мөхөх, эвдэрч сүйрэх ноцтой аюул үүсгэх эх сурвалж болж байгааг хүлээн зөвшөөрч;

хүн төрөлхтний соёлын биет бус өвийг хамгаалахад чиглэсэн бүх нийтийн хүсэл зориг болон нийтээр зовних эрмэлзлийг ухамсарлаж;

бүлэглэл, ялангуяа уугуул бүлэглэл, бүлэг, зарим тохиолдолд хувь хүмүүс соёлын биет бус өвийг бүтээх, хамгаалах, хадгалах, сэргээн бүтээхэд чухал үүрэг гүйцэтгэж, соёлын төрөл зүйлийг баяжуулан, хүний бүтээл туурвилыг тэтгэн дэмжиж байдгийг хүлээн зөвшөөрч;

соёлын өвийг хамгаалахад чиглэсэн эрх зүйн баримт бичиг, ялангуяа Дэлхийн соёлын болон

байгалийн өвийг хамгаалах тухай 1972 оны конвенцийг боловсруулахад ЮНЕСКО-гийн үйл ажиллагаа их ач холбогдолтой болохыг тэмдэглэж;

өнөөгийн нөхцөлд соёлын биет бус өвийг хамгаалах талаар эрх зүйн хүчин төгөлдөр олон талт баримт бичиг байхгүй байгааг цаашид тэмдэглэж;

соёлын болон байгалийн өвийн талаархи олон улсын хүчин төгөлдөр хэлэлцээр, зөвлөмж, тогтоолыг соёлын биет бус өвтэй холбогдох шинэ заалтуудаар баяжуулж, үр дүнтэй нэмэлт өөрчлөлт оруулах нь зайлшгүй гэж үзэж;

соёлын биет бус өв болон түүнийг хамгаалахын чухлыг ялангуяа залуу үеийнхэнд илүү гүнзгий ойлгуулахын зайлшгүйг харгалзаж;

олон улсын хамтын нийгэмлэг энэхүү конвенцийн оролцогч улсуудтай хамтран ажиллаж, харилцан туслалцах үзэл санаагаар тухайн өвийг хамгаалахад дэмжлэг үзүүлэх ёстой гэж үзэж;

ЮНЕСКО-ийн соёлын биет бус өвийн талаарх хөтөлбөр, тухайлбал, Хүн төрөлхтний аман болон соёлын биет бус өвийн шилдэг дээжсийн тухай тунхаглалыг эргэн санаж;

хүмүүс хоорондоо ойртон нягтрах, харилцах, бие биеэ ойлгоход нөлөөлөх хүчин зүйл болсон соёлын биет бус өвийн үнэлж баршгүй үүргийг анхааралдаа авч;

энэхүү конвенцийг 2003 оны 10 дугаар сарын 17-ны өдөр батлав.

I. НИЙТЛЭГ ЗААЛТ

1 дүгээр зүйл. Конвенцийн зорилго

Энэхүү конвенцийн зорилго нь:

(а) соёлын биет бус өвийг хамгаалах;

(б) холбогдох бүлэглэл, бүлэг, хувь хүмүүсийн соёлын биет бус өвийг хүндэтгэх;

* Соёлын биет бус өвийг хамгаалах тухай конвенцийг соёрхон батлах тухай хууль- "Төрийн мэдээлэл" эмхтгэлийн 2005 оны 22 дугаарт нийтлэгдсэн.

(с) соёлын биет бус өв, түүнийг харилцан хүлээн зөвшөөрөхийн чухлыг орон нутаг, үндэсний болон олон улсын хэмжээнд ойлгуулах;

(d) олон улсын хамтын ажиллагаа болон тусламжаар хангах.

2 дугаар зүйл. Тодорхойлолт

Энэхүү конвенцийн зорилгод:

1. "Соёлын биет бус өв" гэж бүлэглэл, бүлэг, зарим тохиолдолд хувь хүмүүс соёлын өвийнхөө бүрэлдэхүүн хэсэг гэж хүлээн зөвшөөрсөн заншил, дүрслэх болон илэрхийлэх хэлбэр, мэдлэг болон дадал, эдгээртэй холбоо бүхий багаж зэмсэг, эд зүйлс, урлагийн бүтээл, соёлын орон зайг хэлнэ. Үеэс үед уламжлагдах соёлын биет бус өвийг бүлэглэл болон бүлэг нь тэдгээрийг хүрээлэн буй орчин, байгаль, түүхийн харилцан шүтэлцээнээс шалтгаалан байнга шинэчилдэг бөгөөд тухайн өв нь тэдгээрт оршин тогтнох болон залгамж чанарын мэдрэмж төрүүлж, соёлын төрөл зүйл, хүний туурвилыг хүндэтгэхэд дэмжлэг үзүүлдэг. Энэхүү конвенцийн зорилгод олон улсын хүний эрхийн зөвхөн одоо мөрдөж буй баримт бичиг болон бүлэглэл, бүлэг, хувь хүмүүсийн хоорондын харилцан хүндэтгэл, мөн тогтвортой хөгжлийн шаардлагуудад нийцсэн соёлын биет бус өвийг авч үзнэ.

2. Дээр 1 дэх хэсэгт тодорхойлсон "соёлын биет бус өв" нь дараахь хэлбэрээр илэрнэ:

(a) соёлын биет бус өвийг тээгч хэлийг оролцуулан аман уламжлал, түүнийг илэрхийлэх хэлбэрүүд;

(b) урлагийн тоглох үзүүлбэрүүд;

(c) заншил, зан үйл, баяр ёслол;

(d) байгаль болон ертөнцийн тухай мэдлэг, заншлууд;

(e) уламжлалт гар урлал;

3. "Хамгаалах" гэж соёлын биет бус өвийн оршин тогтнох чадварыг хангах зорилгоор албан болон албан бус боловсролын шугамаар түүнийг тачааж тогтох, бэримтжуулах, гудлах хөдгөх, хамгаалах, олны хүртээл болгох, үүргийг нь

дээшлүүлэх, түгээх, улмаар энэ өвийн төрөл зүйлийг сэргээх арга хэмжээг хэлнэ.

4. "Оролцогч улс" гэж энэхүү конвенцийг биелүүлэх, түүний хувьд Конвенц хүчин төгөлдөр үйлчлэх улсыг хэлнэ.

5. Энэхүү конвенц нь 33 дугаар зүйлд тодорхойлсон нөхцлүүдийн дагуу түүний оролцогч болсон улсуудын хувьд нутаг дэвсгэрт нь *mutatis mutandis* хэрэгжинэ. Энэ тохиолдолд "Оролцогч улсууд" гэдэг нь дээрхи нутаг дэвсгэрт мөн хамаарна.

3 дугаар зүйл. Олон улсын эрхзүйн бусад баримт бичигтэй холбогдох нь

Энэхүү конвенцийн аль ч зүйлийг дараахь байдлаар тайлбарлахгүй:

(a) Соёлын болон байгалийн өвийг хамгаалах тухай 1972 оны конвенцийн хүрээнд дэлхийн өв гэж хүлээн зөвшөөрсөн болон соёлын биет бус өвийн аль нэг хэсэгтэй шууд холбоотой үнэт зүйлсийн эрх зүйн байдлыг өөрчлөх буюу хамгаалах түвшинг бууруулах; эсхүл

(b) оюуны өмчийн эрх, биологийн болон байгалийн нөөцийг ашиглахтай холбогдсон тухайн улсууд оролцогч болсон олон улсын эрх зүйн аливаа баримт бичгээс үүдэх оролцогч улсуудын эрх, үүргийг хөндөх.

II. КОНВЕНЦИЙН БАЙГУУЛЛАГУУД

4 дүгээр зүйл. Оролцогч улсуудын Ерөнхий ассамблей

1. Үүгээр цаашид "Ерөнхий ассамблей" гэх оролцогч улсуудын Ерөнхий ассамблейг байгуулав.

2. Ерөнхий Ассамблей нь хоёр жилд нэг удаа ээлжит чуулганаа хуралдуулна. Соёлын биет бус өвийг хамгаалах засгийн газар хоорондын хорооны, эсхүл оролцогч улсуудын гуравын нэгээс доошгүй хувийн хүсэлтээр ээлжит бус чуулганыг хуралдуулж болно.

3. Ерөнхий ассамблей нь өөрийн үйл ажиллагааны дүрмийг батална.

5 дугаар зүйл. Соёлын биет бус өвийг хамгаалах засгийн газар хоорондын хороо

1. Үүгээр цаашид "Хороо" гэх соёлын биет бус өвийг хамгаалах засгийн газар хоорондын хороог ЮНЕСКО-ийн дэргэд байгуулав. 34 дүгээр зүйлд заасны дагуу Конвенц хүчин төгөлдөр болмогц Ерөнхий ассамблейд чуулсан оролцогч улсуудаас сонгосон оролцогч 18 улсын төлөөлөгчөөс Хороог бүрдүүлнэ.

2. Конвенцийн оролцогч улсын тоо 50 хүрэхэд Хорооны гишүүн улсын тоо 24 хүртэл нэмэгдэнэ.

6 дугаар зүйл. Хорооны гишүүн улсуудыг сонгох, тэдгээрийн бүрэн эрхийн хугацаа

1. Хорооны гишүүн улсуудын сонгуулийг газарзүйн тэгш төлөөллийн болон ээлжлэн сонгох шударга зарчмаар явуулна.

2. Ерөнхий ассамблейд чуулсан Конвенцид оролцогч улсууд Хорооны гишүүн улсуудыг дөрвөн жилийн хугацаагаар сонгоно.

3. Гэвч анхны сонгуулиар сонгогдсон Хорооны гишүүн улсуудын тал хувийнх нь бүрэн эрхийн хугацаа нь 2 жил байна. Эдгээр улсыг анхны сонгуулийн үед сугалаагаар сонгоно.

4. Ерөнхий ассамблей хоёр жил тутам Хорооны гишүүн улсуудын тал хувийг шинэчлэж байна.

5. Тэрээр сул орон тоог гүйцээхэд шаардлагатай Хорооны гишүүн улсуудыг мөн сонгоно.

6. Хорооны гишүүн улсыг бүрэн эрхийн хугацаанд дараалан хоёр удаа сонгохгүй.

7. Хорооны гишүүн улсууд соёлын биет бус өвийн төрөл бүрийн салбарт мэргэшсэн хүмүүсийг өөрийн төлөөлөгчөөр сонгоно.

7 дугаар зүйл. Хорооны чиг үүрэг

Энэхүү конвенцоор тогтоосон бусад давуу эрхэд хохирол учруулахгүйгээр Хороо нь дараахь чиг үүрэгтэй байна:

(a) Конвенцийн зорилгыг биелүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх, түүний хэрэгжилтийг дэмжиж, хяналт тавих;

(b) соёлын биет бус өвийг хамгаалах арга хэмжээний талаар дэвшилтэт арга барилын тухай заавраар хангаж, зөвлөмж бэлтгэх;

(c) 25 дугаар зүйлд заасны дагуу Сангийн хөрөнгийг ашиглах төлөвлөгөөний төслийг бэлтгэж, Ерөнхий ассамблейд батлуулахаар оруулах;

(d) Сангийн нөөцийг нэмэгдүүлэх арга замыг хайх, эл зорилгоор 25 дугаар зүйлд заасны дагуу шаардлагатай арга хэмжээ авах;

(e) Конвенцийг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны удирдамжийг бэлтгэж, Ерөнхий ассамблейд батлуулахаар оруулах;

(f) 29 дүгээр зүйлийн дагуу оролцогч улсуудын тайланг хянаж, Ерөнхий ассамблейд оруулахаар нэгтгэх;

(g) оролцогч улсуудаас ирүүлсэн санал хүсэлтийг хянаж, Хорооноос боловсруулж, Ерөнхий ассамблейгаар батласан дараахь сонгон шалгаруулах бодит шалгуурын дагуу шийдвэр гаргах;

(i) 16,17,18 дугаар зүйлүүдэд тусгасан саналуудаас сонгож, бүртгэлд оруулах;

(ii) 22 дугаар зүйлд заасны дагуу олон улсын тусламж үзүүлэх.

8 дугаар зүйл. Хорооны ажлын арга барил

1. Хороо нь Ерөнхий ассамблейн өмнө хариуцлага хүлээнэ. Тэрээр өөрийн бүхий л үйл ажиллагаа, шийдвэрийн талаар илтгэнэ.

2. Хороо нь гишүүдийнхээ гуравны хоёроос дээш хувийн саналаар үйл ажиллагааны дүрмээ батална.

3. Хороо нь өмнөө тавьсан зорилтыг хэрэгжүүлэхэд зайлшгүй шаардлагатай гэж үзвэл зөвлөгөө өгөх тусгай байгууллагыг түр хугацаагаар байгуулж болно.

4. Хороо нь тодорхой асуудлаар зөвлөлдөх зорилгоор төрийн буюу хувийн аливаа байгууллага,

түүнчлэн соёлын биет бус өвийн төрөл бүрийн салбарт мэргэшсэн гэж хүлээн зөвшөөрөгдсөн аливаа хувь хүмүүсийг хуралдаандаа урьж болно.

9 дүгээр зүйл. Зөвлөх байгууллагуудыг томилох

1.Хороо нь соёлын биет бус өвийн төрөл бүрийн салбарт ажилладаг хүлээн зөвшөөрөгдсөн эрх бүхий төрийн бус байгууллагуудыг Хороонд зөвлөх эрхтэйгээр ажиллуулахаар томилох саналыг Ерөнхий ассамблейд хэлэлцүүлэхээр оруулна.

2.Хороо нь тухайн томилгоонд тавигдах шалгуур, нөхцлүүдийн талаархи саналыг Ерөнхий Ассамблейд хэлэлцүүлэхээр оруулна.

10 дугаар зүйл. Нарийн бичгийн дарга нарын газар

1.ЮНЕСКО-ийн Нарийн бичгийн дарга нарын газар Хороонд туслалцаа үзүүлнэ.

2.Нарийн бичгийн дарга нарын газар Ерөнхий ассамблей болон Хорооны баримт бичиг, тэдгээрийн хуралдааны хэлэлцэх асуудлын төслийг бэлтгэж, гарсан шийдвэрийн биелэлтийг хангана.

III. СОЁЛЫН БИЕТ БУС ӨВИЙГ ҮНДСЭНИЙ ХЭМЖЭЭНД ХАМГААЛАХ

11 дүгээр зүйл. Оролцогч улсуудын үүрэг

Оролцогч улс бүр:

(а). Өөрийн нутаг дэвсгэр дээрхи соёлын биет бус өвийг хамгаалахад чиглэсэн шаардлагатай арга хэмжээ авна.

(б) 2 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэгт завсан хамгаалалтын арга хэмжээний хүрээнд бүлэглэл, бүлэг болон төрийн бус холбогдох байгууллагуудын оролцоотойгоор өөрийн нутаг дэвсгэр дээрхи соёлын биет бус өвийн төрөл зүйлийг таньж тогтоон тодорхойлно.

12 дугаар зүйл. Бүртгэл

1.Оролцогч улс бүр соёлын биет бус өвийг хамгаалах зорилгоор түүнийг таньж, тогтооходоо тухайн нөхцөл байдлаас шалтгаалж нутаг дэвсгэртээ байгаа соёлын биет бус өвийн нэг буюу

хэд хэдэн бүртгэлийг хөтөлнө. Тухайн бүртгэлийг тогтмол шинэчилж байна.

2. 29 дүгээр зүйлд заасны дагуу тогтоосон хугацаанд оролцогч улс бүр тайлангаа Хороонд танилцуулахдаа эдгээр бүртгэлийн талаархи холбогдох мэдээллийг хийж байна.

13 дугаар зүйл. Хамгаалалтын бусад арга хэмжээ

Өөрийн нутаг дэвсгэр дээрхи соёлын биет бус өвийг хамгаалах, хөгжүүлэх, дэмжих явдлыг хангах үүднээс оролцогч улс бүр дараахь хүчин чармайлтыг гаргана:

(а) нийгэмд соёлын биет бус өвийн үүргийг дээшлүүлэхэд чиглэсэн ерөнхий бодлого баталж, энэхүү өвийн хамгаалалтыг төлөвлөж буй хөтөлбөрүүдэд тусгах;

(б) өөрийн нутаг дэвсгэр дээрхи соёлын биет бус өвийг хамгаалах зорилго бүхий нэг буюу хэд хэдэн эрх бүхий байгууллагыг томилох буюу байгуулах;

(с) соёлын биет бус өв, ялангуяа устах аюулд учраад байгаа соёлын биет бус өвийг үр дүнтэй хамгаалах зорилгоор шинжлэх ухаан, техникийн болон урлагийн судалгаа, түүнчлэн судалгааны арга зүйг хөхиүлэн дэмжих;

(д) хууль зүй, техник, захиргааны болон санхүүгийн холбогдох дараахь арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх:

(i) соёлын биет бус өвийн удирдлагын салбарт боловсон хүчин бэлтгэх байгууллагуудыг байгуулах буюу бэхжүүлэх, улмаар энэхүү өвийг үзүүлэн таниулах, илэрхийлэх зориулалт бүхий орчин, орон зайн тусламжтайгаар нэвтрүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх;

(ii) соёлын биет бус өвийн өвөрмөц төрөл зүйлийг үзэж танилцах журмыг тодорхойлсон тогтсон дадлыг мөрдсөний үндсэн дээр соёлын биет бус өвийг үзэж танилцах явдлыг хангах;

(iii) соёлын биет бус өвийг баримтжуулах асуудал эрхэлсэн байгууллагуудыг байгуулж тэдгээрийг үзэж танилцах явдлыг хөгжөөгчлөх;

14 дугаар зүйл. Боловсрол, олон нийтийн ойлголтыг дээшлүүлэх болон чадвэхийг бэхжүүлэх

Оролцогч улс бүр нь бүхий л тохиромжтой арга замыг хэрэглэн дараахь чиглэлээр хүчин чармайлт гаргана:

(a) Нийгэмд соёлын биет бус өвийг хүлээн зөвшөөрөх, хүндэтгэхээс гадна түүний үүргийг нь дараахь арга замаар дээшлүүлнэ:

(i) олон нийтэд, ялангуяа залуучуудад зориулсан боловсрол, ойлголтыг дээшлүүлэх, мэдээллийн хөтөлбөрөөр;

(ii) холбогдох бүлэглэл, бүлгүүдэд зориулж боловсролын болон сургалтын тусгай хөтөлбөрөөр;

(iii) соёлын биет бус өвийг хамгаалах салбар, ялангуяа удирдлагын болон шинжлэх ухааны судалгааны асуудалтай холбогдсон үйл ажиллагааны чадавхийг бэхжүүлэх;

(iv) мэдлэг түгээх албан бус арга хэрэгслэлээр.

(b) соёлын биет бус өвд учирч байгаа аюул занал, мөн энэхүү конвенцийг биелүүлэх талаар хэрэгжүүлж буй арга хэмжээний тухай олон нийтэд мэдээлэх;

(c) соёлын биет бус өвийг илэрхийлэхэд зайлшгүй шаардлагатай байгалийн орон зай, дурсгалт газруудыг хамгаалах асуудлаархи боловсролыг дэмжих.

15 дугаар зүйл. Бүлэглэл, бүлэг, хувь хүмүүсийн оролцоо

Соёлын биет бус өвийг хамгаалах үйл ажиллагааны хүрээнд оролцогч улс бүр тухайн өвийг бүтээх, хамгаалах, өвлүүлэх үйлсэд бүлэглэл, бүлгүүд зохих үед хувь хүмүүсийг бололцооныхоо хэрээр өргөнөөр оролцуулж, уг өвийн хамгаалалтыг удирдахад тэднийг идэвхтэйгээр татан оролцуулна.

IV. СОЁЛЫН БИЕТ БУС ӨВИЙГ ОЛОН УЛСЫН ХЭМЖЭЭНД ХАМГААЛАХ

16 дугаар зүйл. Хүн төрөлхтний соёлын биет бус өвийн төлөөллийн бүртгэл

1. Соёлын биет бус өвийг нийтэд түгээх, түүний ач холбогдлыг гүнзгий ухамсарлуулахад дэмжлэг үзүүлэх, соёлын төрөл зүйлийг хүндэтгэх үндсэн дээр харилцааг өргөжүүлэх зорилгоор Хороо нь оролцогч холбогдох улсын саналаар хүн төрөлхтний соёлын биет бус өвийн төлөөллийн бүртгэлийг бий болгож, шинэчилж хэвлэж байна.

2. Хороо нь энэхүү төлөөллийн бүртгэлийг бий болгох, шинэчлэх, хэвлүүлэх шалгууруудыг боловсруулж Ерөнхий ассамблейд батлуулахаар оруулна.

17 дугаар зүйл. Яаралтай хамгаалалтад авах шаардлагатай соёлын биет бус өвийн бүртгэл

1. Холбогдох арга хэмжээг авах зорилгоор Хороо нь яаралтай хамгаалалтад авах шаардлагатай соёлын биет бус өвийн бүртгэлийг бий болгон, шинэчилж, хэвлүүлэн оролцогч холбогдох улсын хүсэлтээр тухайн өвийг бүртгэлд хамруулна.

2. Хороо нь энэхүү бүртгэлийг бий болгох, шинэчлэх, хэвлүүлэх шалгууруудыг боловсруулж, Ерөнхий ассамблейд батлуулахаар оруулна.

3. Онцгой яаралтай тохиолдолд Хорооны саналаар Ерөнхий ассамблейгаар батласан бодит шалгууруудад нийцсэн энэхүү хэлбэрийн өвийг Хороо нь оролцогч сонирхогч улстай зөвлөлдсөний үндсэн дээр энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан бүртгэлд хамруулна.

18 дугаар зүйл. Соёлын биет бус өвийг хамгаалах хөтөлбөр, төсөл, үйл ажиллагаа

1. Оролцогч улсуудын тавьсан саналыг үндэслэж, мөн Хорооноос боловсруулж Ерөнхий ассамблейгаар батласан шалгуурын дагуу Хороо нь хөгжиж буй улсуудын онцгой хэрэгцээ болон энэхүү конвенцийн зарчим, зорилгод бүрэн нийцсэн гэж үзэж буй тийм өвийг хамгаалах үндэсний болон дэд бус буюу бүсийн хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээг тогтмол сонгон шалгаруулах бөгөөд тэдгээрийг хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.

2. Энэ зорилгоор дээрхи саналыг бэлтгэхийн тулд олон улсын тусламж авах талаар оролцогч улсуудаас гаргасан хүсэлтийг Хороо нь хүлээн авч хянан үзээд шийдвэр гаргана.

3.Хороо нь дурдсан хөтөлбөр, төсөл болон арга хэмжээг түүний тодорхойлсон арга хэрэгслээр дэвшилтэт арга барилыг дэлгэрүүлэх замаар хэрэгжүүлнэ.

V. ОЛОН УЛСЫН ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА, ТУСЛАМЖ

19 дүгээр зүйл. Хамтын ажиллагаа

1.Энэхүү конвенцийн зорилгод олон улсын хамтын ажиллагаа нь, ялангуяа мэдээлэл, туршлага солилцох, хамтын санаачилга гаргах, түүнчлэн соёлын биет бус өвийг хамгаалахад чиглэсэн оролцогч улсуудын хүчин чармайлтад тусламж үзүүлэх механизмыг бий болгох зэрэг асуудлыг хамарна.

2.Үндэсний хууль тогтоомж, заншлын эрх зүйн хэм хэмжээ болон дадлын заалтуудад хохирол учруулалгүйгээр оролцогч улсууд соёлын биет бус өвийг хамгаалах нь хүн төрөлхтний нийтлэг эрх ашиг мөн гэдгийг хүлээн зөвшөөрч, энэ зорилгоор хоёр талын, дэд бус, бус болон олон улсын хэмжээнд хамтран ажиллах ёстой.

20 дугаар зүйл. Олон улсын тусламжийн зорилго

Олон улсын тусламжийг дараахь зорилгоор олгож болно:

(а) яаралтай хамгаалалтад авах шаардлагатай соёлын биет бус өвийн бүртгэлд орсон өвийг хамгаалах;

(b)11.12 дугаар зүйлд дурдсан зүйлийг бэлтгэх;

(с) соёлын биет бус өвийг хамгаалахад чиглэсэн үндэсний, дэд бус, бүсийн хэмжээнд хэрэгжиж байгаа хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээг дэмжих;

(d) Хорооноос зайлшгүй гэж үзсэн бусад аливаа зорилгыг хэрэгжүүлэх.

21 дүгээр зүйл. Олон улсын тусламжийн хэлбэрүүд

Хорооноос оролцогч улсад үзүүлж байгаа тусламж нь 7 дугаар зүйлд заасан удирдамж, чиглэл болон 24 дүгээр зүйлд заасан хэлэлцээрээр

зохицуулагдах бөгөөд дараахь хэлбэртэй байж болно:

(а) хамгаалалтын төрөл зүйлийн талаархи судалгаанууд;

(b) соёлын биет бус өвийн шинжээчид болон ажилтнуудад дэмжлэг үзүүлэх;

(с) шаардлагатай бүх ажилтныг сургах;

(d) хэм хэмжээ тогтоох болон бусад арга хэмжээг боловсруулах;

(е) дэд бүтэц байгуулах болон үйл ажиллагааг хангах;

(f) тоног төхөөрөмж нийлүүлэх болон шинэ арга барил нэвтрүүлэх;

(g) тодорхой тохиолдолд бага хүүтэй зээл олгох, хандив оруулах зэрэг санхүү, техникийн тусламжийн бусад хэлбэр.

22 дугаар зүйл. Олон улсын тусламж олгох нөхцөл

1.Хороо нь олон улсын тусламж авах хүсэлтийг хянаж үзэх журам гаргаж, тухайн хүсэлтэд хэрэгжүүлэх арга хэмжээ, зайлшгүй хийх үйлдэл, тэдгээртэй холбогдсон зардлын үнэлгээ зэргийг тодотгоно.

2.Яаралтай тохиолдолд тусламж авах хүсэлтийг Хороо тэргүүн ээлжинд хянан үзнэ.

3.Шийдвэр гаргах зорилгоор Хороо шаардлагатай гэж үзсэн судалгаа болон зөвлөлдөөн хийнэ.

23 дугаар зүйл. Олон улсын тусламж авах хүсэлт

1.Оролцогч улс бүр өөрийн нутаг дэвсгэр дээрхи соёлын биет бус өвийг хамгаалахад олон улсын тусламж авах тухай хүсэлтээ Хороонд ирүүлж болно.

2.Энэхүү хүсэлтийг хоёр буюу түүнээс дээш улс хамтран гаргаж болно.

3.Хүсэлтэд 22 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан мэдээлэл, шаардлагатай бичиг баримтыг тусгана.

24 дүгээр зүйл. Тусламж авч буй оролцогч улсын үүрэг

1.Энэхүү конвенцийн заалтуудын дагуу олгож буй олон улсын тусламж нь тусламж авч буй оролцогч улс болон Хорооны хоорондын хэлэлцээрээр зохицуулагдана.

2.Ерөнхий тогтсон журам ёсоор тусламж авч буй оролцогч улс нь өөрийн хөрөнгийн хэмжээнээс хамаарч, олон улсын тусламжаар хэрэгжиж буй хамгаалалтын арга хэмжээтэй холбогдон гарах зардлыг хуваалцана.

3.Тусламж авч буй оролцогч улс соёлын биет бус өвийг хамгаалахад олгосон тусламжийг хэрхэн ашигласан тухай тайланг Хороонд хүргүүлнэ.

VI. СОЁЛЫН БИЕТ БУС ӨВИЙН САН

25 дугаар зүйл. Сангийн хэлбэр, эх үүсвэр

1.Үүгээр цаашид "Сан" гэж нэрлэх соёлын биет бус өвийн санг байгуулав.

2. Сан нь ЮНЕСКО-ийн Санхүүгийн тухай дүрэмд заасан ёсоор тусгай зориулалтын Сан юм.

3. Сангийн эх үүсвэр нь дараахь зүйлээс бүрдэнэ:

(a) оролцогч улсуудын хандив;

(b) эл зорилгоор ЮНЕСКО-ийн Ерөнхий бага хурлаас батласан хөрөнгө;

(c) дараахь арга замаар оруулсан хандив, бэлэг, гэрээслэн үлдээсэн эд хөрөнгө;

(i) бусад улсаас

(ii) Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын тогтолцооны байгууллагууд болон хөтөлбөрөөс, ялангуяа, Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Хөгжлийн хөтөлбөр болон олон улсын бусад байгууллагаас;

(iii) Төрийн буюу хувийн хэвшлийн байгууллагууд буюу хувь хүмүүсээс;

(d) Сангийн эх үүсвэрт олгосон аливаа хүү;

(e) Сангийн хөрөнгийг нэмэгдүүлэхээр зохион байгуулсан арга хэмжээнээс оруулсан болон цуглуулсан хөрөнгө;

(f) Хорооноос боловсруулсан Сангийн тухай журамд заасан хөрөнгийн бусад эх үүсвэр;

4. Хороо нь Ерөнхий ассамблейн удирдамжийг үндэслэн хөрөнгө зарцуулах тухай шийдвэр гаргана.

5. Хороо нь түүний батласан тусгай төслийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой нийтийн буюу тодорхой зорилтуудыг шийдвэрлэхэд чиглэсэн хандив болон бусад хэлбэрийн тусламжийг хүлээн авч болно.

6. Санд хандив өгөх нь энэхүү конвенцийн зорилгод үл нийцэх улс төр, эдийн засгийн буюу бусад ямар ч нөхцлийг дагалдуулах ёсгүй.

26 дугаар зүйл. Оролцогч улсуудаас Санд оруулах хандив

1. Сайн дураар оруулж байгаа нэмэлт хандивуудад нөлөөлөхгүйгээр энэхүү конвенцийн оролцогч улсууд нь хоёр жилд наад зах нь нэг удаа Ерөнхий ассамблейн бүх улсад нийтлэг хэрэглэх хувь тэнцүү ноогдуулах зарчмаар тогтоосон хэмжээний хандивыг Санд оруулах ёстой. Энэ асуудлаархи Ерөнхий ассамблейн шийдвэрийг энэ зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасан мэдэгдэл гаргаагүй, санал хураалтад хүрэлцэн ирж, оролцож байгаа оролцогч улсуудын олонхын саналаар батална. Аль ч тохиолдолд дурдсан хандивын хэмжээ нь оролцогч улсуудын ЮНЕСКО-ийн ердийн төсөвт оруулдаг хандивын 1%-аас хэтэрч болохгүй.

2.Гэхдээ энэхүү конвенцийн 32 буюу 33 дугаар зүйлд дурдсан улс батламж жуух бичиг буюу хүлээн зөвшөөрсөн, батласан буюу нэгдэн орсон тухай баримт бичгээ хадгалуулах үед энэ зүйлийн 1 дэх хэсгийн заалтыг хүлээхгүй гэдгээ мэдэгдэж болно.

3.Энэ зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасны дагуу мэдэгдэл хийсэн энэхүү конвенцийн оролцогч улс ЮНЕСКО-ийн Ерөнхий захиралд мэдээлэх замаар хийсэн мэдэгдлээ татан авах талаар хүчин чармайлт гаргана. Гэхдээ мэдэгдлээ татан авах нь тухайн улсаас оруулах хандивын хувьд Ерөнхий

ассамблейн дараагийн чуулган нээгдэх өдөр хүртэл нөлөөлөхгүй.

4.Хороо өөрийн үйл ажиллагааг үр дүнтэй төлөвлөсөн байхын тулд энэ зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасны дагуу мэдэгдлээ өгсөн энэхүү конвенцийн оролцогч улсууд хандиваа наад зах нь хоёр жил тутам тогтмол оруулсан байх ёстой бөгөөд энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасныг мөрдөх тохиолдолд тэдгээрээс оруулах ёстой хандивын хэмжээнд боломжийн хэрээр ойртуулсан байх ёстой.

5. Энэхүү конвенцид оролцогч аливаа улс нь тухайн жил буюу түүний яг өмнөх хуанлины жилд зайлшгүй буюу сайн дурын хандиваа оруулаагүй бол Хорооны гишүүнээр сонгогдохгүй бөгөөд энэ заалт нь анхны сонгуульд хамаарахгүй. Хорооны ийм гишүүн улсын бүрэн эрхийн хугацаа нь энэхүү конвенцийн 6 дугаар зүйлийн дагуу явуулах аливаа сонгуулиар дуусгавар болно.

27 дугаар зүйл. Сангийн сайн дурын нэмэлт хандив

Хороо өөрийн үйл ажиллагаагаа холбогдох байдлаар төлөвлөсөн байх үүднээс 26 дугаар зүйлд зааснаас гадна нэмэлт байдлаар сайн дурын хандив оруулахыг хүссэн оролцогч улсууд нь энэ тухайгаа Хороонд аль болох түргэн хугацаанд мэдэгдэнэ.

28 дугаар зүйл. Хөрөнгө хуримтлуулах олон улсын аян

Оролцогч улсууд нь Санд хөрөнгө цуглуулах зорилгоор ЮНЕСКО-ийн ивээл дор зохион байгуулагдах олон улсын аянг боломжийн хэрээр дэмжинэ.

VII. ТАЙЛАН

29 дүгээр зүйл. Оролцогч улсуудын тайлан

Оролцогч улсууд нь энэхүү конвенцийг биелүүлэх зорилгоор батласан хууль зүй, зохицуулалтын болон бусад арга хэмжээний талаархи тайлангаа Хорооноос тогтоосон хугацаа болон хэлбэрийн дагуу Хороонд хүргүүлнэ.

30 дугаар зүйл. Хорооны тайлан

1.Хороо нь өөрийн үйл ажиллагаа болон 29 дүгээр зүйлд заасан оролцогч улсуудын тайланг

үндэслэн Ерөнхий ассамблейн чуулган бүрт тайлангаа хүргүүлнэ.

2.Энэхүү тайланг ЮНЕСКО-ийн Ерөнхий бага хуралд танилцуулна.

VIII. ШИЛЖИЛТИЙН ЗААЛТ

31 дүгээр зүйл. Хүн төрөлхтний аман болон соёлын биет бус шилдэг өвийн дээжист тунхаглан зарласантай холбоотой асуудал

1.Хороо нь энэхүү конвенцийг хүчин төгөлдөр болгох хүртэлх хугацаанд хүн төрөлхтний аман болон соёлын биет бус шилдэг өвийн дээжист тунхаглан зарласан бүтээлийг хүн төрөлхтний соёлын биет бус өвийн төлөөллийн бүртгэлд хамруулна.

2.Хүн төрөлхтний соёлын биет бус шилдэг өвийн төлөөллийн бүртгэлд эдгээр шилдэг дээжсийг оруулах нь 16 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасны дагуу хойшид бүртгэлд оруулахад хэрэглэх шалгууруудыг урьдчилан шийднэ гэсэн хэрэг биш.

3.Энэхүү конвенц хүчин төгөлдөр болсноос хойш юуг ч цаашид тунхаглан зарлахгүй.

IX. ТӨГСГӨЛИЙН ЗААЛТ

32 дугаар зүйл. Соёрхон батлах, хүлээн зөвшөөрөх, батлах

1.Энэхүү конвенцийг ЮНЕСКО-ийн гишүүн улсууд Үндсэн хуулийнхаа холбогдох журмыг үндэслэн соёрхон батлах, хүлээн зөвшөөрөх буюу батална.

2.Батламж жуух бичиг, хүлээн зөвшөөрсөн буюу батласан тухай баримт бичгийг ЮНЕСКО-ийн Ерөнхий захиралд хадгалуулахаар өгнө.

33 дугаар зүйл. Нэгдэн орох

1.Энэхүү конвенц нь ЮНЕСКО-ийн гишүүн бус, ЮНЕСКО-ийн Ерөнхий бага хурлаас энэхүү конвенцид нэгдэн орохыг уриалсан бүх улсын хувьд нэгдэн ороход нээлттэй байна.

2. Энэхүү конвенц нь мөн Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий Ассамблейн 1514 /XY/ тогтоолын дагуу бүрэн тусгаар тогтноогүй

боловч Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын хүлээн зөвшөөрснөөр дотоодод өөрийгөө бүрэн удирдах эрх бүхий, энэхүү конвенцээр зохицуулах аливаа асуудлыг шийдвэрлэх эрх мэдэл бүхий, ялангуяа тийм асуудлаар олон улсын гэрээ байгуулах эрх мэдэл бүхий нутаг дэвсгэр нэгдэн ороход нээлттэй байна.

3. Нэгдэн орох тухай баримт бичгийг ЮНЕСКО-ийн Ерөнхий захиралд хадгалуулахаар өгнө.

34 дүгээр зүйл. Хүчин төгөлдөр болох

Энэхүү конвенц нь түүнийг соёрхон батласан батламж жуух бичиг буюу хүлээн зөвшөөрсөн, батласан болон нэгдэн орсон тухай 30 дахь баримт бичгийг хадгалуулахаар өгсөн өдөрт буюу түүнээс өмнө өөрийн батламж жуух бичиг буюу хүлээн зөвшөөрсөн, батласан болон нэгдэн орсон тухай баримт бичгийг хадгалуулахаар өгсөн аль ч улсын хувьд тухайн өдрөөс хойш 3 сарын дараа хүчин төгөлдөр болно. Конвенцийн оролцогч бусад улсын хувьд соёрхон батласан батламж жуух бичиг буюу хүлээн зөвшөөрсөн, батласан болон нэгдэн орсон тухай баримт бичгээ хадгалуулахаар өгсөн өдрөөс хойш 3 сарын дараа Конвенц хүчин төгөлдөр болно.

35 дугаар зүйл. Холбооны буюу нэгдмэл бус үндсэн хуулийн тогтолцоо

Холбооны буюу нэгдмэл бус үндсэн хуулийн байгуулалттай оролцогч улсууд дараахь заалтыг хэрэглэнэ:

(a) холбооны буюу хууль тогтоох төв засаглалын шүүхийн харьяаллын хүрээнд хэрэглэх энэхүү конвенцийн заалтуудын хувьд холбооны буюу төв засгийн газрын хүлээх үүрэг нь холбооны бус оролцогч улсуудын үүрэгтэй нэг адил байна.

(b) холбооны үндсэн хуулийн тогтолцооны дагуу хууль тогтоох үүрэггүй, холбооны бие даасан бүрэлдэхүүн болсон муж, хязгаар болон кантоны шүүхийн харьяаллын хүрээнд хэрэглэх энэхүү конвенцийн заалтуудын хувьд холбооны засгийн газар нь эдгээр муж, хязгаар болон кантоны эрх бүхий байгууллагуудад дээрх заалтууд болон тэдгээрийг батлах тухай зөвлөмжийн хамт мэдэгдэнэ.

36 дугаар зүйл. Цуцлах

1. Оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийг цуцалж болно.

2. Цуцлалтыг бичгээр үйлдэх бөгөөд түүнийг ЮНЕСКО-ийн Ерөнхий захиралд хадгалуулна.

3. Цуцлалт нь цуцалсан тухай баримт бичгийг хүлээн авснаас хойш арван хоёр сарын дараа хүчин төгөлдөр болно. Цуцлалт нь Конвенцоос гарсан хугацаа хүртэл Конвенцийг цуцалж байгаа оролцогч улсын хүлээсэн санхүүгийн үүрэгт аль ч байдлаар нөлөөлөхгүй.

37 дугаар зүйл. Хадгалагчийн чиг үүрэг

Энэхүү конвенцийг хадгалагчийн хувьд ЮНЕСКО-ийн Ерөнхий захирал 32, 33 дугаар зүйлд дурдсан батламж жуух бичиг, хүлээн зөвшөөрсөн, батласан буюу нэгдэн орсон тухай бүх баримт бичиг хадгалуулахаар өгсөн тухай болон 36 дугаар зүйлд заасан Конвенцийг цуцалсан баримт бичгийн тухай Байгууллагын гишүүн улс, 33 дугаар зүйлд заасан Байгууллагын гишүүн бус улс болон Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагад мэдээлнэ.

38 дугаар зүйл. Нэмэлт өөрчлөлт

1. Оролцогч улс ЮНЕСКО-ийн Ерөнхий захиралд бичгээр мэдэгдэх замаар энэхүү конвенцид нэмэлт өөрчлөлт оруулах санал гаргаж болно. Ерөнхий захирал энэхүү саналыг оролцогч бүх улсад хүргүүлнэ. Энэхүү саналыг хүргүүлснээс хойш зургаан сарын дотор оролцогч улсуудын талаас илүү хувь нь уг саналыг дэмжсэн хариу ирүүлбэл Ерөнхий захирал түүнийг Ерөнхий бага хурлын дараагийн чуулганд оруулан хэлэлцүүлж, боломжтой бол батлуулана.

2. Нэмэлт өөрчлөлтийг санал хураалтад хүрэлцэн ирж оролцсон оролцогч улсуудын гуравны хоёроос дээш хувийн саналаар батална.

3. Энэхүү конвенцид оруулсан нэмэлт өөрчлөлтийг батласны дараа оролцогч улсууд түүнийг соёрхон батлах, хүлээн зөвшөөрөх, батлах буюу түүнд нэгдэн орно.

4. Нэмэлт өөрчлөлт нь зөвхөн түүнийг соёрхон батласан, хүлээн зөвшөөрсөн, батласан буюу түүнд нэгдэн орсон улсуудын хувьд энэ зүйлийн 3 дахь хэсэгт заасны дагуу оролцогч улсуудын гуравны хоёр нь дурдсан баримт бичгийг хадгалуулахаар өгсөн өдрөөс хойш гурван сарын дараа хүчин төгөлдөр болно. Харин нэмэлт өөрчлөлтийг цаашид соёрхон батлах, хүлээн

зөвшөөрөх, батлах буюу түүнд нэгдэн орох оролцогч улс бүрийн хувьд энэхүү нэмэлт өөрчлөлт нь оролцогч тухайн улсаас соёрхон батласан, хүлээн зөвшөөрсөн, баталсан буюу түүнд нэгдэн орсон тухай баримт бичгээ хадгалуулахаар өгснөөс хойш гурван сарын дараа хүчин төгөлдөр болно.

5. 3, 4 дэх хэсэгт заасан журмыг Хорооны гишүүн улсуудын тооны талаар 5 дугаар зүйлд заасан нэмэлт өөрчлөлтийн хувьд хэрэглэхгүй.

6. Энэ зүйлийн 4 дэх хэсэгт заасны дагуу нэмэлт өөрчлөлт хүчин төгөлдөр болсны дараа энэхүү конвенцийн оролцогч болсон улсын хувьд тэрээр өөр аливаа чиг санаа илэрхийлээгүй бол түүнийг:

(а) нэмэлт өөрчлөлт оруулсан энэхүү конвенцийн оролцогч;

(б) эдгээр нэмэлт өөрчлөлттэй холбоогүй оролцогч аливаа улсын хувьд энэхүү конвенцид нэмэлт өөрчлөлт оруулаагүй оролцогч гэж үзнэ.

39 дүгээр зүйл. Адил хүчинтэй эх бичвэр

Энэхүү конвенцийг англи, араб, испани, хятад, орос, франц хэлээр үйлдсэн бөгөөд зургаан эх бичвэр адил хүчинтэй.

40 дүгээр зүйл. Бүртгэл

Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын дүрмийн 102 дугаар зүйлийн дагуу энэхүү конвенцийг ЮНЕСКО-ийн Ерөнхий захирлын хүсэлтээр Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Нарийн бичгийн дарга нарын газарт бүртгүүлнэ.

Монгол Улсын Их Хурлын Тамгын газраас гаргав.
Хаяг: <<Төрийн мэдээлэл>> эмхтгэлийн зөвлөл.

Улсын Их Хурлын Тамгын газрын
Хэвлэх хэсэгт хэвлэв.

Улаанбаатар- 12
Төрийн ордон

☎ 265958
Индекс 14003

☎ 329487
Хэвлэлийн хуудас 1.5